

”Om vård- och omsorgstagares delaktighet”

Det handlar om delaktighet i hälso- och sjukvård samt i socialtjänst. Delaktighet kan vara på olika nivåer, individuella nivå, verksamhetsnivå och mer på organisations- eller systemnivå. Individen har en lagstadgad rätt att få vara delaktig i den egna vården och omsorgen och delaktighet är en förutsättning för evidensbaserad praktik. Vetenskapliga undersökningar ger endast kunskap om genomsnittliga effekter. Det innebär att även om en person tillhör en målgrupp för en bevisad effektiv åtgärd, kanske den ändå inte kommer att fungera eftersom vissa viktiga förutsättningar i personens situation saknas.

Delaktighet är inte bara en rättighet utan har också positiva effekter. Det stärker självkänslan och personen blir mer nöjd med vården och omsorgen. Vård eller omsorgstagaren har ingen formell rätt att själv besluta om åtgärd, men han eller hon har rätt att bli väl informerad och ha ett reellt inflytande över processen. Information och kunskap är grunden för delaktighet.

Delat beslutsfattande är en metod för ökad delaktighet och innebär att den professionelle och den enskilde jämlikt utbyter information och gemensamt tar ställning till olika behandlingsbeslut.

Internationella studier har visat att när personer inom somatisk vård inbjuds att delat i besluten om sin vård ökar följsamheten till behandlingen samtidigt som risken för behandlingsavbrott minskar. Det finns även ett visst vetenskapligt stöd för att delat beslutsfattande kan ge positiva effekter inom psykiatrisk vård liksom inom missburks- och beroendevård.

Läs hela publikationen:

<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19469/2014-6-18.pdf>